

Onderwerp

Regionaal besluitvormingsproces Regio Deal en invulling kassiersfunctie

Opsteller	Vincent Graauwmans	Behandeldatum	11 juli 2023
Programma	Bestuur en Organisatie	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls		

Advies

1. Kennis te nemen van het memo “Besluitvorming concept-convenant Regio Deal Gezonde Groene Groei” en de bijbehorende conceptversie van het convenant.
2. De brief “Kassiersfunctie Regio Deal Gezonde Groene Groei” aan het bestuurlijk gebiedsoverleg Arnhem-Nijmegen vast te stellen, waarin wordt bevestigd dat gemeente Nijmegen onder voorwaarden bereid is de rol van regiokassier voor de Regio Deal te vervullen.

Aanleiding

In februari van dit jaar maakte het ministerie van BZK bekend dat het ingediende voorstel “Regio Deal Gezonde Groene Groei” is geselecteerd voor nadere uitwerking. Onder voorwaarden, waarover afspraken worden vastgelegd in een convenant, stelt het Rijk 15 miljoen euro beschikbaar ter versterking van de brede welvaart in onze regio. Het initiatief om de Regio Deal vorm te geven en afspraken hierover vast te leggen ligt initieel bij de Groene Metropoolregio (GMR), The Economic Board (TEB) en de provincie Gelderland.

De Rijksbijdrage wordt in de vorm van een specifieke uitkering beschikbaar gesteld aan een regiokassier. Om uiteenlopende redenen kan deze rol niet worden belegd bij de GMR, TEB of de provincie. Op ambtelijk niveau is verkend welke regionale partij deze rol wél kan vervullen. Geconstateerd is dat gemeente Nijmegen hiervoor de benodigde kennis, ervaring en expertise in huis heeft. In de collegevergadering van 28 maart is over dit vraagstuk advies aan het college uitgebracht via een rondvraagmemo. Het college was akkoord om – in het belang van regionale samenwerking en onder voorwaarden – hierover met de regio in gesprek te gaan.

Via het bestuurlijk gebiedsoverleg Arnhem-Nijmegen is inmiddels een formeel verzoek ontvangen om de rol van regiokassier te vervullen. Daarnaast is gewerkt aan het convenant tussen Rijk en Regio. Inmiddels ligt er een “90%-versie”. Deze wordt nu door de GMR ter kennisname aan alle achttien colleges aangeboden.

Beoogde impact

In 2022 sloten de GMR, TEB en provincie Gelderland het bestuursakkoord regio Arnhem-Nijmegen. In dit akkoord hebben de deelnemende partijen de ambitie vastgelegd om onze regio door te laten groeien naar een groene metropoolregio van internationale betekenis. Speerpunten hierbij zijn versterking van de economie, uitgroeien tot dé circulaire topregio van Nederland én Europa en daarbij voldoende balans houden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. De voorgenomen Regio Deal is bedoeld om enkele grote en complexe maatschappelijke opgaven vanuit de innovatieve kracht van de regio aan te pakken. Hiermee sluit de Regio Deal aan bij andere instrumenten zoals de Woondeal, het Verstedelijkingsakkoord en het Mobiliteitsfonds / MIRT Oost-Nederland.

Met participatie in de Regio Deal, en specifiek het vervullen van de rol van regiokassier, wordt invulling gegeven aan één van de doelen van het programma bestuur en organisatie, met de bijbehorende ambitie “We zijn een transparant en slagvaardig stadsbestuur dat in samenspraak met de stad en haar omgeving aan de afgesproken doelstellingen werkt.”

Argumenten

1.1 De Regio Deal draagt bij aan de realisatie van speerpunten uit het coalitieakkoord

Via de Regio Deal stelt het Rijk 15 miljoen euro beschikbaar voor de aanpak van belangrijke opgaven rond het thema brede welvaart. Hierbij wordt primair ingezet op de financiering van projecten op het gebied van klimaat, groen, biodiversiteit, wonen, zorg en welzijn. Op basis van een uitgebreid afwegingsproces is door het bestuurlijk gebiedsoverleg Arnhem-Nijmegen een eerste selectie gemaakt van mogelijk dragende projecten. Het gaat hierbij om een vijftiental projecten die – onder voorwaarden – in aanmerking komen voor middelen uit de Regio Deal. Een deel van deze middelen komt rechtstreeks ten gunste aan de bekostiging van eigen gemeentelijke projecten. Daarnaast profiteren verschillende in Nijmegen gevestigde kennisinstellingen en bedrijven van deze Rijksbijdrage.

2.1 Zonder regiokassier kan het Rijk geen middelen aan de regio beschikbaar stellen

De middelen voor de Regio Deal worden beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering. Kenmerk hiervan is dat jaarlijks via de single information single audit systematiek (SiSa) aan de Rijksoverheid moet worden gemeld hoe de middelen zijn besteed. Hiervoor is een regiokassier nodig. Deze wordt gedefinieerd als “*regiopartner die de taak van kassier op grond van een Regio Deal vervult*”. Geconstateerd is dat de GMR en TEB op dit moment niet de noodzakelijke juridische bevoegdheden en organisatorische expertise hebben om deze rol op zich te kunnen nemen. Provincie Gelderland en gemeente Arnhem hebben kenbaar gemaakt dat zij de rol van regiokassier om een aantal moverende redenen niet kunnen of willen vervullen. Hiermee is gemeente Nijmegen de enige partij die realistisch gezien bereid is om – onder voorwaarden – de rol van regiokassier te vervullen. Zonder regiokassier komt de regio niet in aanmerking voor middelen uit de Regio Deal.

Kanttekeningen

Met het sluiten van een Regio Deal en het vervullen van de rol van regiokassier wordt gemeente Nijmegen penvoerder van een meerjarig regionaal uitvoeringsprogramma én begunstigde van een specifieke uitkering van 15 miljoen euro. In beginsel is de regiokassier de entiteit die de Rijksmiddelen ontvangt, de (financiële) administratie verzorgt en verantwoording over de besteding van de middelen aflegt. Gelet op de omvang, complexiteit maar ook bestuurlijke betrokkenheid van het (beoogde) uitvoeringsprogramma (€ 30-40 miljoen aan realisatiekosten, looptijd van vier jaar, meerdere programma's/projecten, betrokkenheid meerdere triple helix organisaties) brengt deze rol een omvangrijke belasting én verantwoordelijkheid met zich mee. Voor de benodigde inzet van ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van alle noodzakelijke juridische en financieel-administratieve handelingen zal dekking moeten zijn. Daarnaast bestaat het risico dat onrechtmatig bestede middelen door het Rijk worden teruggevorderd bij de regiokassier. Ter borging van deze risico's hiervan worden in en met de regio nadere afspraken gemaakt. Deze zullen na de zomer in verschillende juridische overeenkomsten worden vastgelegd en voor de start van het uitvoeringsprogramma worden vastgesteld.

Financiën

Het Rijk heeft 15 miljoen euro (inclusief btw) gereserveerd voor uitvoering van de Regio Deal. Van de regio wordt verwacht dat eenzelfde bedrag aan cofinanciering wordt geleverd. Hiermee ontstaat een uitvoeringsprogramma waarbij in een periode van vier jaar voor tenminste 30 miljoen aan kosten dient te worden gerealiseerd én verantwoord.

Aan de deelnemende partijen wordt niet gevraagd om een generieke financiële bijdrage te leveren. Financiering van de Regio Deal vindt plaats op programma- en projectniveau. In die zin wordt in dit stadium geen financieel commitment gevraagd.

Wel is financiële dekking nodig voor de inzet van ambtelijke capaciteit om de rol van regiokassier te kunnen vervullen. Naast algehele procescoördinatie wordt ambtelijke inzet voorzien vanuit juridische en financiële zaken, en communicatie. Een deel van de middelen voor de Regio Deal kan worden aangewend ter dekking van uitvoeringskosten. Voor onze regio gaat het om een bedrag van € 450.000,-. Met de GMR, TEB en provincie worden nadere afspraken gemaakt over de verdeling hiervan. Uitgangspunt hierbij is dat de te leveren capaciteit van gemeente Nijmegen in beginsel kostendekkend kan worden ingezet.

Vervolg

Het verzoek vanuit het Dagelijks Bestuur van de Groene Metropoolregio is om uiterlijk 18 augustus het resultaat van de bespreking van het memo toe te sturen. Deze reacties worden verwerkt en besproken, waarna de “100%-versie” van het convenant kan worden vastgesteld in het bestuurlijk gebiedsoverleg. Een datum hiervoor is nog niet bepaald. Naar verwachting medio oktober vindt formele ondertekening door alle contractspartijen plaats en treedt de Regio Deal Gezonde Groene Groei in werking. Het streven is om het uitvoeringsprogramma per 1 januari 2024 in werking te laten treden. Vanaf dat moment kunnen partijen – onder voorwaarden – aanspraak maken op de middelen.

Bijlage(n)

1. Brief aan colleges inzake voortgang Regio Deal, 23-06-2023
2. Beknopte omschrijvingen projecten concept, 15-06-2023
3. Convenant v0.3 Regio Deal Gezonde Groene Groei Arnhem-Nijmegen, 15-06-2023
4. Brief GO-AN aan gemeente Nijmegen inzake kassiersfunctie Regio Deal, 16-05-2023
5. Brief “Kassiersfunctie Regio Deal Gezonde Groene Groei” aan GO-AN, 11-07-2023